

een kwart eeuw in Engeland woont niet enkel te dullen.
Honderden Hollandse broeders en zusters, leden onze kerken, hebben nog altoos een geheel verkeerde voorstelling van deze onderscheidingen.
Zeer te wenschen ware het thans mede daarom, dat de onderscheiding nooit ware gemaakt. De Verenigde Generale Synode van 1892 te Amsterdam heeft van A en B en C gesproken ter aanduiding van de oudere en de jongere plaatselijke kerkformaties, die van dat oogenblik af in een kerkverband verenigd hebben, dit louter en uitsluitend, opdat de burgerlijke overheden en vele onderbevelhebbers het juiste adres van ieder deel der plaatselijke Gereformeerde kerken zouden mogen weten, zoolang deze nog niet tot finale plaatselijke ineenstemming gekomen mocht zijn.

Dat betekenen die beginletters van het alfabet. Een huisnummer.
Een adresletter.
Meer niet en anders niet.

Dus ook niet een aanduiding zoolals men het broeder Barger wellicht bij zijn verblijf in het oude Nederland heeft meegedeeld: de aanduiding van huisnummers, eigenaardigheden en bijzonderheden, die de beide verenigde groepen voor de vereniging en bij bijzondere plaatselijke niet-samenstelling ook na de vereniging ieder voor zich op na houden zouden.

Ook dit is een der vele legenden die men, te goeder trouw, nog altoos uit liefde tot de Gereformeerde kerken, natuurlijk blijft rondzetten. En nu reeds gelijk uit het bovenstaande blijkt ook de Engelse Christenen gelooven. Misschien heeft echter broeder M. Barger wel eens gelegenheid deze lapsus historici in zijn vriendenkringen te herstellen.

Brengt intusschen dit nummer van ons blad hem nog eenmaal onzen warmen dank voor de zijnen belangstelling in zijn Vaderlandsche moederkerk.

Uitnemend, maar laat de Red. dit stukje nu ook in de Presbyteriaansche plaatsen?

Anders blijft men in Engeland op het dwaalspoor.

Ruiftenland.

Frankrijk. Verschillende oordeelvellingen over de conferentie te Lyon.

In Protestantische kringen van Frankrijk droomde men sedert eenige jaren van een vereniging van alle, die den naam van Protestanten dragen. Door de officieuze synodale organisatie zijn de orthodoxen, en door de "delegation liberale" de rationalisten vereenigd. De officieuze synode besloot met de delegation liberale een conferentie te houden te Lyon, welke niet anders dan louter administratieve bevoegdheid zou hebben.

Wij hebben dit van den beginne af aan betrouwd, en de uitkomst zal den blijken, dat wij hierin niet hebben misgezien; en van lieverde zal de administratieve bevoegdheid veranderen in de bevoegdheid, de regering der kerk niet te oefenen.

De hoogleraar Sabatier beweerde, dat het doel, dat men naaefte, niet op één lijn te stellen was met de pogingen die men in het werk heeft gesteld, m. a. w., dat na 208 afgevaardigden van de conserntories te hebben doen bijkomen, het reus was, dat men moest beginnen, om af te snijden alle vraagstukken, die het geloof raken, d. w. z. het essentiële en wat de substantie en het leven der kerken uitmaakt. Het eenige onderwerp, dat op deze samenkomst kon behandeld worden, was, om de verhoudingen met den Staat gemakkelijker te maken.

In de Refuge, het orgaan der Waalsche kerken van Nederland, lezen wij in het nummer van 18 December het volgende:

"Het is waar, dat men te Lyon gekomen is tot een tijdelijke en vage overeenstemming omtrent de administratieve quaestien, maar op het oogenblik, waarop deze overeenkomst stond gevonden te worden, heeft zich een vreemd feit voorgedaan: een aaneenschakeling van de meerderheid heeft zich van haar afgescheiden, om zich bij de minderheid te voegen, welke aldus tot meerderheid werd. Een zeker getal rechtvaardigen, die diep met hunne broeders in het geloof en in de leer vereenigd zijn, hebben zich van hen afgescheiden, om zich met de liberalen te vereenigen, van welken zij in den grond gescheiden zijn in alles, wat de leer en het geloof betreft. Indien zij deze houding blijven aannemen; indien, gelijk sommigen van hen verklaren, zij met de orthodoxen zijn in alles, wat de leer aangaat, en met de liberalen in alles wat de administratie en de besturing der kerk betreft; dan zal men zien gebeuren, dat de kerk zal geregeerd worden door de minderheid, die de fundamenteelen der kerk onverwipet, tegen het verlangen der meerderheid, die er ten zeerste aan gehecht blijft; en in elk geval zal deze minderheid, meerderheid geworden zijnde, verklaren en beslissen, dat de quaestien van leer en geloof moeten afgesneden worden gelijk dit te Lyon geschied is, omdat zij den vrede dreigen te verstoren."

De gevolgen van dergelijke staat van zaken kan men gemakkelijk voorzien.

Immiddels hebben de vertoers der rechteren der linkerzijde een triumphaan aan, maar wij verklaren, dat, indien er overwinning is, dit niet is de overwinning der waarheid, maar die der verwarring van de menschen en van de zaken."

Met dit oordeel kunnen wij van harte instemmen.

Engeland. Het schijnt, dat vroeger de bisschoppen der Anglicaansche kerk verkozen werden door de gemeente. In de Liturgie der Episcopale kerk is daarvan nog eenig spoor te ontdekken. Maar in de laatste tijden is de verkiezing der bisschoppen steeds uitgegaan van de koningin, omdat deze feitelijk het hoofd is der Episcopale kerk van Engeland. De benoeming van een aartsbischop is daardoor een politieke daad geworden, waartoe men alleid, welke richting de Kroon bij het bestruen van de kerk van Engeland" volgen wil.

Toen deze dagen de nieuw benoemde aartsbischop van Canterbury tot zijn ambt werd gewijd, verbleef een gemeentelid, de heer Steenwood, zijn stem, om onder een groote opschudding er tegen te protesteeren, dat deze kerkvorst door de regering was benoemd.

Rusland. Bekend is het, dat het Sundisme zich in Rusland openbaart als een secte, welke nauwe verwantschap heeft met de Doopsgezinden. Toch heeft men van Russische zijde aan de Lutherische verweeten, dat zij het Sundisme bevorderen. Niets is minder waar. Het Sundisme is verwant met het Baptisme.

Die Baptistenpredikers brengen soms Lutherische gemeenten in de war. Het gebeurt, dat er in een Lutherische gemeente een Baptistenprediker optreedt, die alles in rep en roer weet te brengen, zoodat de menschen gaan meenen, dat, als zij door den Baptistenprediker bekeerd zijn, zij niet meer de leer en de sacramenten van de Lutherische kerk noodig hebben. Het gebeurt dan wel, dat een schare jeugdelieden zingend het dorp doortrekt en ieder dien zij tegenkomen

staande houdt om hem de vraag te doen of hij bekeerd is. Of men houdt het er voor, dat dengene dien men ontmoet reeds toegebracht is en men roept hem toe: "Jesus leeft"; dan wordt hij ombeleid en met de broederkus begroet. Dergelijke verschijnselen duren uitkijns niet lang, maar sommigen blijven toch de Baptistische leer aankleven en dan is de eenheid der Lutherische gemeente verbroken. Men houdt het er in Lutherische kringen voor, dat het Sundisme, het Methodisme en Baptisme even gevaarlijk zijn voor de Lutherische kerk in Rusland als de orthodoxe staatskerk. Zij, die dus van oordeel zijn, dat het Sundisme in een vriendschappelijke verhouding staat tot de Lutherische kerk, vergissen zich zeer.

Het optreden der Sundisten is een aanklacht tegen de Grieksch-orthodoxe staatskerk.

De procureur der Heilige Synode der Grieksch-orthodoxe kerk Pobedonozew is in dezen tijd in Rusland nog steeds een man van grooten invloed, al worden de Lutherischen in de Oostzeeprovincien niet meer zoo zwaar vervolgd, als voor eenige jaren. Onlangs is hij opgetreden tegen den bekenden graaf Leo Tolstoj, dien hij beschuldigt van afwijking van de leer der orthodoxe kerk. De geschriften van den graaf zijn onderzocht door een commissie, bestaande uit drie metropolitaanen, vier aartsbisschoppen en vijf bisschoppen, terwijl de Heilige Synode, op advies van bovengenoemde commissie, den graaf heeft geëxcommuniceerd.

De *Semaine Religieuse*, een Zwitsersche blad, is van oordeel, dat het gevolg van dezen ban voor Tolstoj zal zijn, dat sommige van zijne geschriften in Rusland niet meer zullen mogen verkocht worden.

Maar in Rusland vrees men, dat Tolstoj met geweld zal overgebracht worden naar een klooster en beroofd worden van een deel zijner burgerrechten. Wie weet, of de bekende schrijver niet nog eenmaal naar Siberie verbannen wordt, gelijk enkele Lutherische predikanten. In Rusland volgt men toch het stelzel dat de dwaling met geweld moet worden tegengestaan, en zoolang Pobedonozew in zulk een groot aanzien staat bij den Czar, zal het wel aldus blijven.

Gemengd Nieuws.

De Sultan gaat voort met de Armeniërs te vervolgen. Tien Armenische meisjes van 8 tot 10 jaar, wier vaders bij het bloedbad in Arabkir gedood werden, kwamen de laatste week van het vorig jaar te Konstantinopel aan, om in het daarstaande Duitse weeshuis gebracht te worden. Op direct bevel van den Sultan werden zij aan de Turkische politie overgeleverd; waarschijnlijk zullen dan ook deze kinderen verdwijnen.

Schuldr Pascha is van zijne reis uit Klein-Azië teruggekeerd. Hij ging van plaats tot plaats, om sidi, naar de opdracht des Sultans, van de toedracht op de hoogte te stellen. Het resultaat van deze reis is het besluit van den Verhevene Porte, om in de Europeesche bladen de Evangelische zendingen als de eigenlijke schulden van de land te wijzen, daar zij voortdurend deelnemen in het werk tot ondersteuning van hen, die zoo vreeselijk van de vervolging der Turken te lijden hadden. Reeds voor een jaar was een frans uitgevaardigd, waarbij alle zendingen uit het land werden gezonden; doch deze meest ingetrokken worden.

De nummers der *Leipziger Zeitung*, in welke de nadere bijzonderheden van het vermoorden der zendingen Segebroek en Over geschilderd werden, zijn aan de Russische grenzen teruggezonden. In Mitau wilde de Censur aanvankelijk niet hebben, dat het bericht van den moord geluist niet. Om de oproeping van een zendingstation aan den Mera op te richten mag de Russische grenzen niet passeren; al te maal bewijzen, dat men in Rusland de oogen voor de treurige werkelijkheid wenscht te sluiten.

WINKEL.

Over Kinderen.

BU GROOTMOEDER.

II.

"Je ziet wel Smith," zoo sprak menigmaal een matroos tot den vader, "waar het met den jongen heen moet. De jonge haan kraait zoolals de oude 't hem geleerd heeft. (Dit is 't zelfde als wij Nederlanders bedoelen met . . . de lezer weet wel welk spreekwoord). Walter luistert nu al zoo naar al wat hij van de zee hoort, dat je hem wel niet lang hier aalt houden. Hij wordt je opvolger als zeeman!"

"Hoho," zei Smith dan, "hij is nog op school en gaat hij daar af, dan is 't best mogelijk dat hij mij komt helpen. 't Is hier droeg genoeg, en als hij aan land rijklijk zijn brood kan hebben, waarom zou hij 't dan op 't water zoeken?"

"Je zult zien" dat je hem niet houdt", was dan gemeenlijk het antwoord.

En dat scheen zoo te zullen wezen. Want op school hield Walter het evenmin uit als indertijd onze Michiel de Ruiter. Hij wilde wel leeren en ook wel luisteren, maar stilzitten was hem onmogelijk, en vechten uit meensens of om de pret was hem een ware onpanning.

Doch natuurlijk had de meester daar veel tegen, en beduidde dat onzen vriend eerst met woorden, en toen dat niet hielp met een berkenstok, wat heel verstandig was. Evenwel, het baatte weinig. Walter leende niet veel, wijl hij zich geen moeite gaf te onthouden en begon de school als de laatste plaats der wereld te beschouwen, omdat niet iedereen er doen kon wat hij wilde. Meermalen werd hij weggezonden. Maar dan kwam vader, die er terecht op stond dat zijn jongen wat leeren aan, en praatte zoolang tot de meester zich liet overhalen, om het weder eens te proberen. Zoo ging het tot Walter dertien jaar was, en hij tot zijn zeer groote blijdschap voorgoed de school vaarwel zei.

Behalve vele vrienden onder de zeelzucht werd Walter ook nog een vriendin en wel een zeer oude. Dit was geen ander dan zijn grootmoeder, in wie zijn moeder een dochter was.

Deze oude vrouw, een weduwe, leefde alleen in een huisje, niet ver van de herberg. Ook zij had, gelijk haar dochter en schoonzoon, vroeger buiten God geleefd en dus haar kinderen ook niet in zijn vrees grootgebracht. Ook met haar had nooit een predikant over den weg des behouds gesproken. Want in dien tijd waren er in de Engelse kerk niet weinig leeraars gelijk die, welke ik u zoeven beschreef. Meer dan een ging liever uit om vossat dan om menschen te vangen.

Toen echter verwaakte de Heere mannen, die uitgingen tot de armen en verwaarloosden; in de struiken en de hegen, de hutten en de stegen om hun het woord Gods te prediken. Men noemde deze lieften spottend Methodisten, en zij hadden veel te lijden. Doch zij gingen het land door en predikten het Evangelie, dat toen in de kerk heel schaarsch was. En zoo werden die

predikers, al hadden zij ook hun gebreken, toch tot een zegen voor velen, die anders nooit het Evangelie hadden gehoord.

Ook de schoonoeder van Smith behoorde tot degenen, die zulk een prediking in het veld hadden bijgewoond — in de kerk kwam zij nooit — en door den Heere God in het hart was gegrepen. Zij leerde zich zelf kennen als een zondares, verdoemelijk voor God, maar ook had zij vernomen van de genade Gods in Christus, en des Heeren Geest werkte in haar, zoodat zij niet verwijfelde noch ook onverschillig werd, maar het Evangelie geloofde, dat haar gebracht was. Dit was in de dagen waarvan ik spreek reeds jaren geleden, doch in dien tijd had het zaad des Woords diepe wortelen in het hart der oude vrouw geschoten. De Bijbel was haar liefste boek geworden en de dienst des Heeren haar lust. Zeer smarte het haar, dat zij haar kinderen niet bij deze dingen had grootgebracht en ook dat Smith noch zijn vrouw in den weg des Heeren wandelden. Zij trachtte dan ook hen te vernemen en te waarschuwen, doch het baatte weinig. Want het hart zool van den man als de vrouw was geheel met de dingen dezer wereld vervuld, en eigenlijk waren zij bij, dat moeder te zwak was om veel bij hen te komen. Zelf zochten zij haar maar zelden op. Zij hadden het te druk, zelden zij. Doch de waarheid was, dat zij sinds moeder "zijn" was geworden, haar gezelschap best konde missen.

Geluklijk hadden noch vader noch moeder er tegen, dat hun kinderen grootmoeder bezochten. En dit was zoolwel voor Walter en zijn zusje als voor de oude vrouw recht verbliffend. Want grootmoeder hield veel van de kinderen en zij van haar. Nu daar was reden voor. Grootmoeder ontving haar kleine gasten altijd heel vriendelijk, kon ook best wat drukte en leven verdragen en zorgde daarbij dat zij geen gebrek leden. Vooral in den vruchtentijd was een wandeling naar grootmoeder, die een aardigen tuin had, een waar feest voor de kleinen, die, al ontbrak het hun niet aan het noodige, toch gelijk meer kinderen, nog altijd wel iets lustten. Daarbij echter was er nog iets, dat Walter en zijn zusje aantrok. Grootmoeder kon namelijk zeer mooi vertellen, moeier dan moeder, ja zelfs dan de meester op school. Als zij in haar leunstoel zat en de twee kinderen voor haar, dan zaten de laatste als muusjes zoo stil te luisteren naar de schoone geschiedenissen die de oude vrouw verhaalde.

En wat vertelde zij dan? Wel, grootmoeder wist geen andere geschiedenissen dan die zij in haar Bijbel gelezen had; dat zijn trouwen ook de beste. De kinderen luisterden dan als vinken. Zij hadden de geschiedenissen, die ons in Gods Woord verhaald worden, nooit gehoord; 't was alles nieuw voor hen, en daar ze beiden goed van geheugen waren en 't volstrekt niet verveld vonden, als grootmoeder nog eens vertelde wat zij al gehoord hadden, ja daar wel om vroegen, bleef het gehoorde ook in hun geheugen. Later zouden zij daar de vruchten van plukken!

Al waren nu ook de kinderen nog jong, toch merkten zij heel goed dat het bij grootmoeder anders toeging dan bij hen aan huis. Niet slechts dat het er zoo stil was — dit was heel natuurlijk — maar vooral doordat duidelijk viel te merken, hoe de oude vrouw liefst sprak van die dingen, waar de ouders liefst over zwegen.

Soms brachten de kinderen een geheel dag bij de oude vrouw door, en dan kregen zij eerst recht den indruk hoe geheel anders 't hier was dan te huis. Grootmoeder begon haar dagwerk met het lezen van Gods Woord en met gebed. Zelf zong zij nu en dan een psalm, terwijl zij bezig was het eten klaar te maken. Ook als zij met de kinderen wandelde en over allerlei dingen praatte, was er toch een groot onderscheid tusschen hetgeen Walter nu, en wat hij anders van vaders klanten in de herberg hoorde. De kleine Ellen — zoo heette het meisje — had er zelfs moeder eens op haar manier naar gevraagd, waarom het bij grootmoeder toch zoo anders was dan in huis. Maar moeder had daarop niet geantwoord. Toen had Ellen het aan iemand anders gevraagd en die zei: Dat komt omdat je grootmoeder een "rijne" is. Daarmede echter was Ellen niet veel wijzer geworden.

AAN VRAGERS.

Hier op het dorp zegt men wel eens als iemand ergens geen lust in heeft: 'hij heeft er een broer aan dood'. Wat kan dat beteekenen?

G.

Dit is, geloof ik, nog al duidelijk. Als ik b.v. aan de toring een broer dood heb, zal ik voor die ziekte meer nog dan anders vreesen. Want ik heb gezien, dat ze doodelijk is en mijn bloed vervant er aan is gestorven; ik doe dus alles om haar te mijden. Doet iemand nu desgelijks met een of ander werk, dan is het evenzoo als had hij een broer daaraan dood.

CORRESPONDENTIE.

Lydia, J. R. te D. Zoodra er gelegenheid is krijgen uw vragen een beurt.

HOOGENBIRE.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken

BEROEPEN: Pietersburen en Wierhuizen, S. Datoema, te Muntmwoode. — Twijtel, G. J. Weyenberg, te Nijkerk ad Veluwe. — Hatam c. a. H. Thomas, cand. te Steenwijk.

AANGENOMEN: De Lier (el. 's-Gravenhage), S. O. de Los, te Zalk en Veccaten. — Zaandam B. J. H. Ferings, te Klundert. — IJstendrecht, J. van der Munnik, te Zaandam.

BEROEPEN: Strijen, J. C. C. Voigt, te Fijnaart c. a. — Ooltgenplaat (el. Brille), G. de Braal, te Oosterveek. — Ootland, D. Koffieberg, te Barneveld.

Nederlandsche Hervormin Kerk.

BEROEPEN: 's-Heer Hendrikinderen c. a. (el. Goes), Holijst, Oudam en Lopikerkapel, M. J. Beukenhorst, cand. te Doetinchem. — Neede, M. de Boer, te Breda. — Malskings, R. Hoornstra, Cammepiet, te Donkerbroek. — Burum en Munster, J. J. Knap, Waalsch pred. te Groningen. — Te An, (gem. Ruwiel), S. H. Buitendijk, te IJsselstein. — Pernis, J. F. de Klerk, te Charlois c. a. — Zee-rijp (toez.), J. Broekers, te Moerkwimm. — Velum, L. J. Blamen Heukema, te Wolvega. — Westerbork, G. Nijhof, cand.

AANGENOMEN: Druten, M. J. Beukenhorst, cand. te Doetinchem. — Gouda, J. G. Deur, te Zetten, Indoomik en Andelat. — Harkstede, A. O. Heijlinga, cand.

BEROEPEN: Zutphen en Nieuwaal, J. G. C. Gobius du Sart, te Eemnes-Binnen. — Goes, H. ten Kate, te Amerongen. — Rhenen, J. Hoekstra J. J., te Heteren. — Rhenen (el. Middeldburg), A. J. Seuling, te Foudgum c. a. — Schoonoord, Wilhelmina, Goudeward, 's-Heer Hendrikinderen, Waskerke, Holijst en Lopikerkapel, M. J. Beukenhorst, cand. te Doetinchem. — Bur, werd en Hichum, W. Zijlstra, te Waddinxveen c. a. — Voor Hingewald, G. Lohman, te Bontkoop. — Heveskes, A. O. Heijlinga, cand. — Beekbergen, G. van der Giessen, te

Leusden. — Minnertsga J. R. Slotemaker de Bruyne, te Haulerwijk. — Amsterdam, A. J. Th. Jonker, te Dordrecht.

EVANGELISCH LUTHERSCHE KERK.

AANGENOMEN: Zierikzee, G. F. Drejer, prop. te Amsterdam.

Advertentien.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, in de vante hope des eeuwigen levens, onze zeer geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Weduwe

K. GALENKAMP—WERNER, in den ouderdom van bijna 75 jaren.

Hasselt, { H. GALENKAMP.
C. H. GALENKAMP—
WEVERINK.
Amsterdam, { W. GALENKAMP.
S. GALENKAMP—
WEVERINK.
T. J. DE VRIES.
J. DE VRIES—
GALENKAMP.
A. VAN DER SLUIS.
J. VAN DER SLUIS—
GALENKAMP.
A. BONGERS.
M. BONGERS—
GALENKAMP.
C. K. GALENKAMP.
Hasselt, 26 Januari 1897.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onze hartelijk geliefde Echgenoot, Moeder en Behuwdmoeder

Mevrouw H. S. TIMMERMEISTER geb. KREMER, betuigen wij onzen hartelijken dank.

Uit aller naam,
C. G. TIMMERMEISTER.
Amsterdam, 29 Januari 1897.

L. G. WEISZ & Co.

Commissheniers in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsensstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

GEVRAAGD

eenige oude verklaringen over aparte Bijbelboeken, voor flinken prijs, o. a.: OWEN, Hebreërs, 7 deelen; GREENHILL, Ezechiel, 4 deelen, en werken van GOLZINS, HUTCHESON, DINANT, ELSENBERG, MEINERS, VITRINGA, DURHAM, P. V. D. HAGEN, V. TH. HUYZINGA, TORLAAR, LAMPE, BIERMAN, HULSHUS e. a.
De aanbidding, met prijsopgaaf, mogt: „Boeken”, te zenden Bureau Herant.

Kerkgebouw te Vledder.

Na den Heere den milden gevers hartelijk dank voor de ontvangenen gelden sedert Sept. 1896—1 Jan. 1897: van de kerk te Ferwerd f 2.50; idem te Smilde A f 14.40; idem te 's-Gravenhage A f 20; idem te Utrecht f 13; idem te Dwingelo (langs de huizen) f 75.24; idem te Beilen (langs de huizen) f 42.70; idem te Westerboek (langs de huizen) f 26; ingekomen bij Dr. Wessels te Dwingelo van N. N. te Broek op Langdijk f 1; van E. F. R. te Sloten f 2; nagekomen giften uit Dwingelo f 2.80; uit Westerboek f 0.75.
Nog altijd zijn er vele kerken, die tot nog toe aan ons vriendelijk verzoek geen geboor gaven. Ook, dat die kerken, hoorende naar het Woord des Heeren: „Draagt elkanders lasten.” in liefde gedachten aan deze arme kerk, opdat wij door de trouw onzer Gods, onder flinke steun der zusterkerken, eerlang tot den bouw van een nieuwe kerk kunnen overgaan.
Uit naam van den kerkeraad,
Ds. R. VAN GIELEN.
Vledder, 25 Jan. 1897.

DE KINDERDOOP.

beschouwd met betrekking tot het bijzondere, kerkelijke en maatschappelijke leven,

DOOR
J. A. WORMSER.
Derde Druk.

MET EEN INLEIDING VAN
MR. GROEN VAN PRINSTERER

en een kort woord vooraf van den zoon des schrijvers.

Prijs f 0.90.
De Uitgever:
N. V. BOEKHANDEL,
voorheen HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAN 15—17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren HUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en REELENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO f. p. c. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De Eerste Serie van de Goedkoopste Uitgave van Dr. A. KUYPER's Werken

BEVAT DE VOLGENDE DEELLEN:

VOOR EEN DISTEL EEN BIRTH. A / 0.60, gebonden / 0.80
HOM UIT DEN ROTSTEEN, Deel I. A / 1.50, „ A / 1.90
UIT HET WOORD, Deel I. A / 1.75, „ A / 2.25
Idem, „ II. A / 1.75, „ A / 2.25

Al deze deelen zijn gebonden in nette uniformbanden.

DE UITGEVER
AMSTERDAM. N. V. BOEKHANDEL, voorheen HÖVEKER & WORMSER.

ELECTRICHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.

Te koop gevraagd,

voor billijken prijs: Dr. A. KUYPER, E Voto Dordraceno.

Aanbidding, letters E. V., Bureau Herant Amsterdam.

Bij J. H. DUNK, te Rotterdam, verscheen:

TWEETAL PREDIKATIËN.

Des menschen leven en des Heeren goddierheid. (Ps. 103: 15—18). — Het einde des rechtvaardigen en der goddelozen. (1 Petrus 4: 18), gehouden te Monstcr, op den eersten rustdag na het overlijden van Ds. G. KRAMER, door

P. A. E. SILLEVIS SMITT, Predikant te Rotterdam.

40 bladz. 30 cent. Voor een liefdadig doel, Alom te ontbieden.

Verscheenen bij de N. V. Boekhandel, voorheen HÖVEKER & WORMSER, Amsterdam:
F. LION CACHET,
Een jaar op reis
in dienst der Zending.
Met 90 ILLUSTRATIËN en KAARTEN.
Prijs f 5.25.
In franken stempelband f 6.75.

Theologische School

der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand December ontvingen we de volgende Collecten: Van de gemeenten Leeuwarden B f 16.83 1/2, Arnhem A f 28.50, Hallum f 16, Blijm f 2.62, De Bildt f 2.51, Heteren f 2, Renkum f 7.70 1/2, Zetten f 5.20, Wormerveer f 5.13, Westraan f 1.50, Haarlem B f 6, Hoofddorp f 3.04, Dirksborn f 8.30, Oosterland (Tetzl) f 10.15, Kolhorn f 0.84, Almkerk f 14.07, 6 Dec. Coll.: Middelharnis f 27.51, St. Jacobi f 2.01, Berlikum f 10.47, Hoogeveen A f 24.33 1/2, Zwolle A f 37.50, Ommen f 22.74, Aalden f 7.55, Wapenveld f 1.80, Spijk A f 17.50, Siddeburen f 7.88, Woldendorp f 1.72 1/2, Meppel f 32.53.
Giften: Van de Vereen. „Bildt den Heere des Oogtes” te Rotterdam f 10, van W. te R. f 25, van Prot. A. Kuyper te Amsterdam f 10, Voor de Uitbreiding Vlaardingens A f 25, Velp f 10, Amsterdam f 62.50, Sloten f 2.
J. NEDERHOED, Penningmeester.

Middelharnis, 25 Jan. 1897.

Verscheenen bij de Maand. Venn. Boekhandel, voorheen HÖVEKER & WORMSER, Amsterdam:

Dr. A. SCHREIBER,
HET WERK DER RIJNSCHE ZENDING

IN NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

Met een woord vooraf van
J. P. G. WESTHOFF.

Met 29 Illustratiën

Prijs f 0.80; per 100 exemplaren f 25.—

Vrije Universiteit.

In dank ontvingen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

Door den heer Johs. Krap te 's-Gravenhage 20 storting f 475; door den heer S. Bosselaar, te Aagtelkerke f 23; van W. te A. f 3; door den heer Th. van Straalen, te Houwerijl f 11; door Dr. A. Faber, te Monnikendam, uit Marken f 41.50; door den heer W. Wolzak Gzn., te Alkmaar f 1; door den heer C. Leyh, te Leiden van den kerkeraad der Ger. Kerk te Leiden C f 25, van Me. C. de B. f 3, samen f 28; door Prof. Dr. A. Kuyper van Dr. J. G. Schreurer, te Poerworend (Java) f 25; van den heer Mol, te Barneveld f 1.

Aan Collecten: (voor de Theologische faculteit).

Van de Geref. kerk te 's-Hertogenbosch f 23.90; van idem te Gendern f 12.57; van idem te Vrijhoeven-Capelle f 4.75 1/2; van idem te Tilburg f 2.70; van idem te 's-Gravenmoer f 5.43 1/2; van idem te Helmond f 1.48; van idem te Heusden f 1.71; van idem te Veen f 3.81 1/2; van idem te Sprang f 5.83; van idem te Heleenven f 1.34 1/2.

Voor de Bibliotheek:

Door Ds. B. van Schelven: De correspondentie over het ontslag van Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman als Hoogl. aan de V. U. aangevuld door Mr. Th. Heemskerk.

Van de Commissie voor de Athenaeum-Bibliotheek te Deventer: Catalogus, te Deel.

Van de Centrale Commissie voor de statistiek: Bijdragen, enz. IV: Onderzoek naar de geschiedenis en werkzaamheid der Vakvereenigingen.

Van den schrijver: Sociale Wenschen, door Ds. P. N. Kruijswijk.

S. J. SEEFAT, Penningmeester.

Illustertum.

Dit blad
Bijdragen
dit blad be-
aan den III